Cena 30 hal.

Adres wydawnictwa Kraków, Stradom 13. Nr. telefonu 279. Konto czek. P. K. O. Nr. 174.455. — Listy i rękopisy należy przesyłać pod adresem redakcyi w Przywozie koło Mor. Ostrawy. — Adres Redakcyi i Administracyi dla Krakowa: Stradom 13. — Nakładem Galicyjskiej Spółki Wydawniczej w Krakowie.

Nowy Dziennik

Wychodzi codziennie, także w poniedziałki

Cena 30 hal.

Prenumerata w Austro-Węgrzech, Król. Polskiem i Niemczech: mies. 7 K. kwart. 20 K. W Krakowie mies. 6.50, kwart. 19.50 K z odnoszeniem do domu mies. 8 K, kwart. 24 K. Cena ogłoszeń: 15 h za 1 mm 1-szp. Prenumeratę, ogłoszenia i przesyłki pieniężne przyjmuje Administracya w Przywozie koło Mor. Ostrawy. Tel. 211.

Rok I. | Poniedziałek, 16. grudnia 1918. | Nr. 158.

W obliczu nowego przesilenia.

Wiedeń, 14. grudnia.

Dla stronnictw wszystkich narodów, które zamieszkują obszary dawnej monarchii austro-węgierskiej nastał okres ciężkich przesileń. Wobec zbliżających się wyborów do Zgromadzeń Narodowych w Austryi niemieckiej, w republice czesko-słowackiej, na Węgrzech i w Jugosławii grozi wszystkim stronnictwom ogólny rozpad i zupełny chaos z powodu nurtujących je prądów podziemnych.

Zacznijmy od Austryi niemieckiej. Położenie ekonomiczne mas ludowych staje się z dnia na dzień coraz smutniejsze. Nie tylko proletaryat, ale i mieszczaństwo objawiają swe żywe niezadowolenie, a spokój wewnętrzny poważnie jest zagrożony, jak wskazują na to zrywane codziennie zgromadzenia wyborcze. Stosunki między stronnictwem niemiecko-narodowem a chrześcijańsko-społecznem zaostrzyły się bardzo, a stosunek obu tych stronnictw do socyalnej demokracyi jest więcej niż naprężony. W obozie zaś postępowców panuje nieprzerwany ciągły chaos, czego dowodem dwie różne odezwy tego stronnictwa jednocześnie wydane, z których jedna podpisana przez dra Ofnera. Lecz także w obozie socyalistycznym jedność należy już do przeszłości. Wyraz tego znajdujemy w trzech opozycyjnych czasopismach socyalistycznych, które się pojawiają obecnie we Wiedniu. Jedna z tych grup opozycyjnych skupiająca się koło czasopisma »Der freie Arbeiter«, obejmująca robotników niemieckich, czeskich, polskich i żydowskich zorganizowała się w odrębną federacyę pod nazwą »Międzynarodówka«. Federacya, ta rozwijająca zresztą ogromnie żywą propagandę, odrzuca wszelki kompromis z panującemi klasami.

Opozycya przeciw kompromisowi proletaryatu z burżuazyą bierze również górę — w obozach socyalistycznych w Czechach pold. Słowiańszczyźnie i na Węgrzech. Ile materyału wybuchowego nagromadziło się w Pradze, Peszcie i Zagrzebiu, wskazują skargi czeskich pism socyalistycznych na system policyjny w republice czesko-słowackiej i ostatnie ekscesy w Pradze, groźba węgierskiego prezydenta ministrów Karolyego, — który chciał popełnić samobójstwo — »że wniesie dymisyę a rządy w państwie węgierskim zostawi koalicyi«, a wreszcie krwawe ekscesy w Zagrzebiu, podczas zajść pomiędzy kroackimi republikanami a serbskimi monarchistami.

Stosunki panujące na obszarach dawnej monarchii są więc tak samo chaotyczne, jak były przed 2 miesiącami. Stoimy przed nowymi przewrotami — w jakim kierunku, trudno dziś przewidzieć.

Veras.

Czesi obsadzają niemieckie Czechy.

Opawa, 15. grudnia. BK. Mähr.-Schönberg zostało dzisiaj przed południem obsadzone przez wojska czesko-słowackie. Dworzec, magistrat i poczta znajdują się pod czeskim zarządem. W mieście panuje zupełny spokój.

Pod dowództwem oficerów koalicyi.

Znaim, 15. grudnia. BK. Czechosłowacka krajowa komenda wojskowa w Bernie zapowiedziała na dziś po południu starostwu w Znaimie obsadzenie tego miasta jakoteż całego okręgu niemieckiego południowych Moraw przez wojska czeskosłowackie pod kierownictwem oficerów koalicyi. Po złożeniu protestu przeciw obsadzeniu miasta Znaimu przez koalicyę, ja ko nie uzasadnionemu postanowieniami u mowy o zawieszeniu broni, opuścił kierownik starostwa, radca sekcyjny hr. Oldefreddy, z urzędnikami Znaim, a czynności urzędowe będzie prowadził nadal z Retzu. Bezpośrednio przed przybyciem oficerów koalicyi, prowadzących wojska czeskosłow., wezwał radny stanu Teufel na zgromadzeniu ludowem Niemców południowych Moraw wytrwać wiernie w walce o sprawę niemiecką, cokolwiekby przyszło. O godz. 4. zjawili się oficerowie koalicyi. Wśród protestu nastąpiło oddanie miasta.

Przyjęcie Wilsona w Paryżu.

Śniadanie w pałacu elizejskim.

Paryż, 15. grudnia. BK. Havas. Przy przybyciu do pałacu elizejskiego zostali Wilson i jego małżonka przyjęci przez Poincarego i jego żonę i prowadzeni do sali przyjęć. Tu był stół nakryty dla 200 osób, przy którym zasiedli obok siebie obaj prezydenci. Wśród gości znajdowali się prezydent senatu, Izby, wszyscy członkowie gabinetu, byli ministrowie spraw zewnętrznych, posłowie sprzymierzonych państw i marszałkowie. W drodze powrotnej do kwatery zgotował tłum prezydentowi i małżonce entuzyastyczne owacye.

Toast Poincarego.

Paryż, 15. grudnia. BK. Havas. Podczas śniadania w pałacu elizejskim na cześć Wilsona wygłosił Poincare toast, w którym powiedział: »Paryż i Francya oczekiwały z niecierpliwością znakomitego demokraty, którego wzniosła myśl oznaczała zarazem słowo i czyn, aby przez niego podziękować wielkiej republice, której nieocenioną pomoc pozwoliła obrońcom prawa wygrać wojnę«. Prezydent wspomniał o nieprzerwanej fali młodzieży amerykańskiej, która przez rok cały przelewała się przez tę ziemię, wspomniał o barbarzyńskiem prowadzeniu wojny przez niemiecki sztab generalny i powiedział: »Pańskie wzniosłe sumienie wyda wyrok za te zbrodnie; pokój musi dać zadośćuczynienie za cierpienia wczorajsze. Musi być gwarancyą przeciw niebezpieczeństwom. Nie oddając się iluzyi, że potomność kiedyś uchroniona będzie od dożycia ponownego wybuchu takiego masowego szału, musimy jednak stworzyć pokój, któryby miał wszelką sprawiedliwość za sobą i wszelkie widoki trwałości, o ile to tylko leży w naszej mocy. Celem współpracowania z nami przy tem niezmiernem i wspaniałem zadaniu, przybyłeś Pan, Panie Prezydencie, tutaj. Francya dziękuje Panu pełna zaufania i przystępuje z Panem do wspólnej pracy«.

Odpowiedź Wilsona.

Paryż, 15. grudnia. BK. Na toast prezydenta Poincarego odpowiedział Wilson, jak następuje: Jestem wzruszony z powodu życzliwego przyjęcia i niezmiernie ucieszony z pobytu we Francyi i możności osobistego poznania tej naturalnej przyjaźni, która istnieje między zastępcami Stanów Zjednoczonych, a zastępcami Francyi. Mówił Pan o mnie z największą szlachetnością. Wszystko, co powiedziałem, starałem się także w czyn wprowadzić. Lud Stanów Zjednoczonych zrozumiał od samego początku, że nie wystarcza wygrać wojnę, lecz, że się ją musi w ten sposób wygrać, ażeby kwestye, przez nią narzucone, tak zostały rozstrzygnięte, iżby pokój światowy został zapewniony i utworzone podstawy dla wolności i szczęścia licznych ludów i narodów ziemi. Jestem z pewnością przekonany o potrzebie przyjęcia przy ostatecznem uregulowaniu takich postanowień, które mają nietylko wydać wyrok o czynach terroru i rabunku, lecz także wszystkim wykazać, że na takie czyny nie można się zdobyć bez pewności sprawiedliwego ukarania.«

Prezydent wspomniał następnie o płomiennym zapale żołnierzy i marynarzy Stanów Zjednoczonych podczas tej wojny wolnościowej i oświadczył, że wiele z nich cieszy się z powodu przekazanej im roli urzeczywistnienia wewnętrznej idealnej wspólnoty z armiami sprzymierzonych. Jesteśmy dumni z tego, co uczynili dla sprawy, która nam jest wspólną.

Wilson zakończył: »Będzie mi przyjemnie z mężami stanu Francyi i sprzymierzonych prowadzić obrady, których rezultatem będzie w końcu szczęśliwe nawiązanie przyjaźni i współpracy, jakoteż osiągnięcie tej trwałej wolności dla całego świata, która nie inaczej może być osiągnięta jak tylko przez ciągłą współpracę i współdziałanie przyjaciół. Witam Pana, Panie Prezydencie, jako przedstawiciele ludności Francyi i pozwalam oddać jej pozdrowienie drugiego narodu, dla którego wszystko co ma związek z wolnością, stanowi przedmiot ciągłego zainteresowania.

Przyjęcie socyalistów francuskich.

Paryż, 15. grudnia. BK. Agencya Havasa donosi: W ciągu popołudnia przyjął Wilson deputacyę parlamentarnej grupy socyalistycznej, złożoną z 25 członków. Deputowany Renaudel odczytał adres powszechnego związku robotniczego i zjednoczonej partyi socyalno-demokratycznej, w którym stwierdzona jest zupełna zgodność zapatrywań robotników z zapatrywaniami prezydenta Wilsona co do poglądu na wojnę i pokój.

Program Wilsona.

Amsterdam, 15. grudnia. Tel. wł. Sprawozdawca »Associated Press« miał wywiad z Wilsonem, który jednak nie zgodził się na wzmiankę o jego polityce na kongresie pokojowym. Wilson zauważył przytem, iż wszelkie oświadczenie o tem musi być poprzednio dokładnie rozważone. Sprawozdawca odniósł wrażenie, że Wilson gotów — jeśli zajdzie potrzeba — stoczyć walkę o swych 14 punktów i że wystąpi za trzyletnim programem marynarki Stanów Zjednoczonych. W sprawie wolności mórz sądzi Wilson, że powinien ją zagwarantować raczej cały świat, aniżeli jakakolwiek wielka grupa narodów.

Adres powitalny z Holandyi.

Amsterdam, 15. grudnia. BK. Kierujące osobistości ze sfer naukowych i kupieckich i organizacye przemysłowe w Amsterdamie wysłały do prezydenta Wilsona do Paryża następującą depeszę powitalną: Podpisani, zastępujący wielką liczbę obywateli w Holandyi, witają Pana w chwili przybycia do Europy jako tego, który światu przyniesie pokój i szczęście.

Holenderscy wolnomularze wyrazili w telegramie do Wilsona życzenie, ażeby mu było danem sprowadzić pokój, zbudowany na tych wzniosłych zasadach, którym prezydent przy rozmaitych sposobnościach dał wyraz.

Powiększenie floty amerykańskiej.

Waszyngton, 15. grudnia. BK. Kontradmirał Baker zażądał w komisyi zbrojeń w Izbie reprezentacyjnej takiego podwyższenia floty amerykańskiej, ażeby ona w roku 1925 była największą na świecie.

Skontyngentowanie surowców.

Bazylea, 15. grudnia. Tel. wł. Jak słychać w kołach koalicyi, zawarli sprzymierzeńcy 20. listopada układ, mocą którego zostaną surowce po zawarciu pokoju kontyngentowane. Odpowiednie instytucye z siedzibą w Berlinie przeprowadzą skontyngentowanie i przydzielą Berlinowi tylko surowca, dla własnych potrzeb.

Masowe zgromadzenie żydowskie w Berlinie.

Berlin, 14. grudnia. Tel. wł. Na zgromadzeniu masowem w Filharmonii referował Kurt Blumenfeld o antysemityzmie i sposobach jego zwalczania. Jego wywody przyjęte były z wielkim entuzyazmem, który się zwiększył gdy znany literat Emil Ludwig oświadczył, że wstępuje do organizacyi syonistycznej, której stawia do dyspozycyi wszystkie swoje siły. Poraz pierwszy zapoznał go z syonizmem p. Juliusz Simon, który jest obecnie czynny dla sprawy syonistycznej w Londynie, a podczas wojny w dalszym ciągu Ruppin i Lichtheim w Turcyi. Im więcej poznał syonizm, tem głębiej nim się przejął.

W końcu przyjęli zebrani następującą rezolucyę: Zwołane przez syonistyczną organizacyę w Berlinie do Filharmonii masowe zebranie żydowskie, odbyte w dniu 9. grudnia wita plan zwołania kongresu żydów w Niemczech, od którego wyczekuje skupienie wszystkich żydów, którzy świadomi swej przynależności do narodu żydowskiego chcą brać udział w rozwoju żywego żydostwa.

Chrześcijanie dla odbudowy Palestyny.

Kopenhaga, 14. grudnia. Tel. wł. KBS. Do biura syonistycznego w Nowym Jorku stale nadchodzą liczne listy od chrześcijan, proszących, aby ich przyjęto do organizacyi syonistycznej. Inni zapytują, czym mogą pomódz narodowi żydowskiemu przy jego odbudowie Palestyny. Wiele listów pochodzi od znanych osobistości amerykańskich, a nawet wysokich urzędników państwowych. W ostatnim czasie powstał przeto projekt powołania do życia chrześcijańskiej organizacyi syonistycznej, która by miała na celu pomódz urzeczywistnieniu idei syońskiej.

Dzisiejsze wybory w Anglii.

Amsterdam, 15. grudnia. BK. Na podstawie doniesienia biura Reutera twierdzi „Daily Mail", że przy dzisiejszych wyborach otrzyma koalicya większość 190 głosów. Liczba miejsc, które zostaną zdobyte przez partyę robotniczą, szacowana jest na najmniej 100. Oczekują z wyborów olbrzymiej liczby posłów Torysów, silnej partyi Lloyd Georgea i bardzo wielkiej partyi robotniczej, która w 75 proc. składać się będzie z patryotycznie pewnych żywiołów.

Lloyd George o militaryzmie.

Tylko Anglia ma mieć flotę wojenną.

Amsterdam, 15. grudnia. BK. »Morgenbladet« omawia stanowisko Lloyda Georgea wobec militaryzmu i sądzi, że można stanowisko jego zebrać w nast. słowach: Wszyscy muszą dokonać rozbrojenia, tylko Anglia może zatrzymać swą flotę. Przez to zakorzeni się też w przyszłości obowiązek służby wojskowej. Zachodzi tylko pytanie, czy lud angielski i robotnicy angielscy dzielą poglądy angielskiego premiera.

Zerwanie stosunków dyplomatycznych Polski z republiką niemiecką.

Warszawa, 15. grudnia. PAT. Dziś o godz. 1 min. 20 przed poł. wręczył kierownik oddziału politycznego w ministerstwie spr. zagr. dr. Karol Bader w towarzystwie referenta dla spraw niemieckich Kajetana Morawskiego w imieniu rządu polskiego hr. Kesslerowi notę, w której wskazując na stosunki w »Ober-Ost«, gdzie władze niemieckie z interesem państwa polskiego idą ręka w rękę z bolszewikami, wyraża rząd polski przekonanie, że dalsze rokowania z Niemcami byłyby bezcelowe ba nawet szkodliwe dla wewnętrznego porządku w Polsce, jakoteż ze względu na wzajemne stosunki w przyszłości. Z tego powodu czuje się rząd polski zmuszonym do zerwania stosunków dyplomatycznych z republiką niemiecką i uprasza posła niemieckiego opuścić natychmiast z całym personalem poselstwa republikę polską. Hr. Kessler oświadczył, że w najbliższych godzinach opuści granice państwa.

Sojusz Polski z koalicyą.

Berlin, 15. grudnia. BK. Z głównej kwatery polskiej w Raperswilu donoszą do »Nazionalzeitung« o zawarciu przez Polskę wojskowego, politycznego sojuszu z koalicyą.

Sytuacya w Niemczech.

Wybory do konferencyi Rad robotniczych.

Berlin, 15. grudnia. BK. Przy dzisiejszych wyborach delegatów berlińskich Rad robotniczych do konferencyi Rad robotników i żołnierzy Rzeszy, otrzymali socyaliści większości 349 głosów, niezależni 281 i sfery inteligencyi 19. Wybrano 7 socyalistów większości, 5. niezależnych i 1 zastępcę intelektualistów.

Co kosztują Rady robotnicze w Niemczech?

Berlin, 15. grudnia. Tel. wł. Dzisiejsze pisma mieszczańskie donoszą, że Rady robotnicze i żołnierzy spotrzebowały dotychczas nie 800 milionów marek, ale 1800 milionów marek, nie będąc w możności przedłożenia należytych rachunków. Ponadto ogłaszają, że przewodniczący Rady wykonawczej Ryszard Müller kazał wypłacić w drodze zaliczki dla siebie, żony i dzieci 80.000 marek.

Strajk górników w Niemczech.

Berlin, 15. grudnia. BK. „Lokalanzeiger" donosi z Dysseldorfu: Przy szychcie rannej w reńsko-westfalskim okręgu węglowym zastrajkowało wczoraj 14.000 górników. Ogólna liczba strajkujących szacowaną jest na blisko 20.000 Do niektórych szybów górnicy znowu wjechali.

Odezwa o podjęcie pracy.

Berlin, 15. grudnia. BK. Rada komisarzy ludowych wydała manifest do robotników niemieckich, w którym wzywa ze względu na ciężkie położenie Niemiec do podjęcia pracy.

Niemcy sami sobie dadzą radę.

Berlin, 15. grudnia. BK. Biuro Wolffa dementuje doniesienie »Matina« jakoby delegaci niemieccy w Trewirze zwrócili się w czwartek z prośbą do zastępców koalicyi, aby wzmocniono załogi koalicyi celem ułatwienia władzom niemieckim sprowadzenia porządku.

Przeciw Eisnerowi.

Berlin, 15. grudnia. BK. »Voss. Ztg.« donosi z Monachium: Na dzisiejszem posiedzeniu bawarskiej Rady narodowej wystąpiło wszystkich 5 mówców przeciw gwałtownej polityce Eisnera.

Joffe chce za wszelką cenę dostać się do Niemiec.

Berlin, 15. grudnia. BK. »Voss. Ztg«. donosi z Wrocławia, że Joffe usiłował przekroczyć niemiecką linię demarkacyjną przez przekupstwo i namowę. Niedaleko Dünaburga miała mu się próba udać.

Reforma szkolnictwa w Saksonii.

Berlin, 15. grudnia. BK. Jak donosi »Voss. Zeitung«, zarządziło saksońskie ministeryum oświaty, ażeby w szkołach ludowych odpadła nauka katechizmu, a nauka religii ma zająć najwyżej 2 godziny tygodniowo.

Przeciw obsadzeniu Palatynatu przez czarne wojska.

Berlin, 15. grudnia BK. „Voss. Ztg." donosi: Na podstawie doniesienia „Timesa" zaprotestował rząd niemiecki u Francyi przeciw obsadzeniu Palatynatu przez Czarne wojsko.

Wojska niemieckie w Konstantynopolu

Konstantynopol, 15. grudnia. BK. Wojska niemieckie, stojące w Syryi i Armenii, pod komendą generała Limana Sanders, przybyły w sile 10.000 ludzi do Konstantynopolu.

Kłopoty Holandyi z powodu Wilhelma.

Berlin, 15. grudnia. BK. „Deutsche Allg. Zeitung" donosi z Hagi: Rząd niederlandzki przygotowuje pod naciskiem koalicyi śledztwo w kwestyi cesarskiej, albowiem przyjazd cesarza spowodował ciężkie troski i nieprzyjazne zachowanie się koalicyi.

Czem jest teraz Wilhelm?

Amsterdam, 15. grudnia. BK. Wedle telegramu iskrowego z Anglii, dowiaduje się Morning Post z Waszyngtonu, że poseł holenderski ogłosił oświadczenie, w którem stwierdza, że przed dopuszczeniem cesarza niemieckiego upewniono się w Holandyi, że nie piastuje on już więcej swej poprzedniej godności. Celem określenia jego stanowiska międzynarodowego została ustanowiona komisya.

Czem chciał być b. niemiecki następca tronu.

Berlin, 15. grudnia. Tel. wł. »Deutsche Zeitung« dowiaduje się z kół stojących blizko następcy tronu: Po wybuchu rewolucyi zażądał następca tronu od Rady żołnierskiej, by go pozostawiono przy armii jako zwykłego dowódcę, lecz żądanie to odrzucono. Następnie prosił o stanowisko w armii odpowiadające jego wiekowi. To żądanie również odrzucono. Teraz prosił następca tronu, by mu pozwolono służyć w armii jako zwykłemu żołnierzowi. Gdy również i tej prośbie odmówiono, prosił o pozwolenie jako osobie cywilnej na powrót do rodziny. Gdy i temu odmówiono, wybrał ucieczkę do Holandyi.

O zjednoczeniu niem. Austryi z Rzeszą.

Wiedeń, 15. grudnia. BK. Biuro kor. donosi z Hagi: »New Jork Evening Post« pisze: Połączenie niemieckiej Austryi z Niemcami było do przewidzenia od chwili ujawnienia się klęski Niemiec, która przyniosła ze sobą upadek monarchii habsburskiej. Trzeba będzie pójść jeszcze dalej i stwierdzić, że od początku wojny miało znaczenie zdanie na pozór paradoksalne, że klęska niemiecka musi z konieczności sprowadzić ze sobą powiększenie niemieckiego stanu posiadania. Klęska musiałaby przynieść utratę Alzacyi-Lotaryngii i polskich obszarów kresowych Niemiec. Dlatego było pewnem, że niemiecko-językowe części Austro-Węgier zostaną włączone do obszaru terytoryalnego Hohenzollernów. Jest niemożliwem, ażeby koalicya, która przyznała Polakom, Czechom i południowym Słowianom prawo samostanowienia, odmówiła Niemcom austryackim prawa połączenia się z północnymi Niemcami. Dzisiaj możemy wobec zbliżających się możliwie przemian społecznych, które grożą obaleniem wszystkich planów politycznych o takich polityczno-terytoryalnych przesunięciach tylko jako o prowizoryum. Gdyby monarchia Hohenzollernów dalej istniała, byłoby połączenie z niemiecką Austryą rzeczywiście groźnym problemem dla koalicyi. Niemcy straciłyby na zachodzie i wschodzie 5 milionów mieszkańców, i zyskałyby jednak na południu 8 milionów.

Belgia chce Luksemburgii.

Roterdam, 15. grudnia. BK. W odpowiedzi na belgijską mowę tronową powiedziano: Belgia uwolniona z więzów swoich, pragnie nowego porządku i zadośćuczynienia, które się winno jest jej przyszłości i jej ofiarom. księstwa luksenburskiego, które zostało wbrew księstwa luksemburskiego, które zotuło wbrew woli ludu od Belgii odłączone. Belgia będzie w stanie, przyjść Luksemburczykom z braterską pomocą.

Sytuacya w Finlandyi.

Londyn, 15. grudnia. BK. Nowo wybrany regent Finlandyi, hr. Mannerheim z Newcastle, przyjechał do Helsingforsu, celem objęcia now. urzędu. Przed odjazdem doniósł zastępcy biura Reutera o obecnem położeniu w swoim kraju. Stosunek do koalicyi będzie przyjazny. Nowy sejm ma jak najprędzej zostać wybrany, a obecny parlament rozwiązany. Ma przyjść do ponownego zbliżenia się do Skandynowii. Co do wysp alandzkich życzy sobie Finlandya porozumienia ze Szwecyą. Wojska niemieckie opuściły już Finlandyę.

Żądania socyalistów włoskich.

Berno, 15. grudnia. BK. Pisma szwajcarskie donoszą z Medyolanu: »Avanti« ogłasza uchwałę kierownictwa partyi socyalno-demokratycznej. Najważniejsze punkty są następujące: Zrzeczenie się oddania honorów Wilsona. Propaganda wśród publiczności i na konferencyi pokojowej ze zaniechaniem interwencyi koalicyi w Rosyi. Partya socyalno-demokratyczna oświadcza, się za utworzeniem republiki socyalistycznej i za dyktaturą proletaryatu. To są najbliższe cele. Kierownictwo partyi wysłuchało sprawozdania Morgariego, który w Paryżu podpisał razem z socyalistami południowo-słowiańskimi protest przeciw obsadzeniu obszaru południowo-słowiańskiego i przeciw aneksyom bez plebiscytu.

»Secolo« informował się co do programu powszechnego związku robotniczego, który liczy przeszło 300.000 członków. — Główne punkty jego programu są następujące: Zwołanie konstytuanty na podstawie powszechnego, tajnego i bezpośredniego prawa wyborczego dla obu płci. Wypracowanie technicznych i społecznych ustaw, których przeprowadzenie zostałyby przez parlament poruczone związkom zawodowym.

Wydział partyi socyalistycznej w Rzymie uchwalił urządzić w najbliższym czasie w Bologni zjazd wszystkich demokratów, na którym ma się zażądać przywrócenia wolności publicznej i powszechnej amnestyi.

Włosi w Dalmacyi.

Lublana, 15. grudnia. BK. Lublańskie BK. donosi z Spalato: Włosi wysadzili na ląd w ostatnich dniach w rozmaitych portach dalmatyńskich wielkie oddziały armii włoskiej z karabinami maszynowymi i artyleryą. W samem Sebenico wylądowało wczoraj przeszło 1200 ludzi.

Aresztowanie w Zadarze.

Spalato, 15. grudnia. BK. Z Zadaru donoszą: Dzisiaj zjawiła się w redakcyi i drukarni tutejszego pisma chorwackiego włoska patrol oficerska, przeprowadziła rewizyę domową i zaaresztowała naczelnego redaktora Biancini'ego. Równocześnie został zaaresztowany także jego brat, były poseł do parlamentu austryackiego, Biancini.

Święto narodowe Jugosłowian.

Marburg, 15. grudnia. BK. Uroczyście odbyte wczoraj i dziś z okazyi święta narodowego Jugosłowian odbyły się programowo i bez wypadków.

Karolyi grabarzem Węgier.

Praga, 15. grudnia. (Cz. B. P.) Z Budapesztu donoszą w telegramie iskrowym: Inteligencya węgierska jest bardzo rozczarowana z powodu niepowodzenia Karolyego, który pokładał swoje nadzieje w ochronie Węgier przez koalicyę przy rokowaniach pokojowych. Obwiniają Karolyego, że z powodu wczesnego rozkazu złożenia broni stał się „grabarzem Węgier. Państwo jako całość jest niepowrotnie stracone.

Konwencya handlowa między Czechami i Węgrami.

Praga, 15. grudnia. BK. Jak się dowiadują »Nar. Listy« odbywają się rokowania w sprawie konwencyi handlowej z republiką węgierską, podobnie jak zawarta już z galicyjską Komisyą likwidacyjną i z Bawaryą. Po obu stronach panuje największa gotowość zawarcia układów, jest jednakowoż niemożliwem, już teraz je przeprowadzić, gdyż musi się przedewszystkiem własny przemysł i własną ludność zaopatrzyć węglem, zanim się dopuści dostawy węgla do Węgier.

KRONIKA.

Kraków, 16. grudnia.

— **Przydział nici dla krawców.** Cech krawców pobrał w Izbie handlowej i przemysłowej w Krakowie 3000 szpulek nici 200 metrowych dla właścicieli pracowni krawieckich (cena szpulki 80 h).

Członkowie Cechu pobrać mogą nici w kancelaryi Cechu, ul. Stolarska 13, I. p., począwszy od dnia 16. b. m. (poniedziałek) między godziną 6 a 8 wieczorem.

— **Napady na żydów w jasny dzień.** Odnośnie do notatki w nrze. 138 naszego pisma pod powyższym tytułem, otrzymujemy z Prezydyum Dyrekcyi Policyi z powołaniem na par. 19 ustawy prasowej następujące sprostowanie:

»Po przeprowadzeniu urzędowych dochodzeń okazało się, że nie jest prawdą, iżby w niedzielę przed południem grupa chłopców napadła na przechodzącego ulicą Wielicką w Podgórzu staruszka żyda p. G. L. i postrzeliła go z rewolweru w głowę, natomiast, jak stwierdzono, kilku niedorostków rzucało ze swawoli kamieniami na tej ulicy i jeden z kamieni ugodził przypadkowo przechodzącego tamtędy Hirscha Lieblicha, który skutkiem tego nie odniósł jednak żadnego uszkodzenia cielesnego.«

— **Zgromadzenie ludowe** odbędzie się dzisiaj w poniedziałek d. 16. b. m. o godz. 6. wiecz. w sali kahału z porządkiem dziennym: »Żydowski proletaryat a Międzynarodówka.« Referenci: dr. Wallenberg, dr. Schipper, D. Leibel i i.

— **W Kollegium wykładów naukowych** (rynek gł. A—B l. 39) odbędą się następujące wykłady: w poniedziałek, 15. bm. seminaryum Schopenhauera pod kierunkiem red. Kaz. Czapińskiego; we wtorek, 16 bm. prof. Dr. Józef Flach: Przyczyny i skutki wielkiej wojny; we środę, 17. bm. prof. dr. Mich. Janik: Radykalizm ducha w poezyi Słowackiego; w czwartek, 18. bm. prof A. E. Balicki: Twórczość Rydla na tle epoki; w piątek, 19. bm. Dr. Henr. Raabe: Dzieje życia (z obrazami świetlnymi); w sobotę, 20. bm. prof. dr. Józef Reiss: Muzyka francuska (z ilustr. muz.) Wstęp 80 h, dla uczącej się młodzieży 50 h. Początek o godzinie 7 wiecz.

— **Mord rabunkowy.** Wczoraj o godz. pół 6. nad ranem znaleziono w bóżnicy przy ulicy świętego Wawrzyńca duszonym nie znaleziono kluczy do kasy ani złotego zegarka. Szczegóły morderstwa były następujące: O godzinie 5. nad ranem wyszedł bł. p. Lednitzer ze swego mieszkania przy ul. św. Wawrzyńca l. 11 do drugiego domu, w którym znajduje się bożnica. Około godz. ćwierć do 6 zaczęło się kilku mężczyzn dobijać do mieszkania sąsiada bł. p. Lednitzera, słysząc jednak głosy męskie, zbiegli. Byli to widocznie mordercy bł. p. Lednitzera, którzy zabrawszy zabitej ofierze klucze kasowe, chcieli obrabować kasę. Zamiast do mieszkania swej ofiary, dobijali się do sąsiada, gdzie ich spłoszono.

Bł. p. Abraham Lednitzer, właściciel fabryki mydła i świec, cieszył się w szerokich kołach obywatelstwa żydowskiego wielkiem poważaniem, to też tragiczny zgon jego wywołał szczere współczucie.

— **Kurs narciarski w Zakopanem** odbędzie się staraniem tatrz. Tow. narciarzy w czasie od 26. do 30. b. m. dla początkujących i wprawnych narciarzy, po którym nastąpią wspólne wycieczki w Tatry. Kierownictwo kursu objął inż. A. Bobkowski. Dyrekcya Polskich Kolei państw. w Krakowie wprowadza z okazyi kursu osobny jednorazowy pociąg. Wszelkich wyjaśnień udziela w Krakowie Sekretaryat T. T. N., ul. Jagiellońska 11, tel. 10. w Zakopanem Sekretaryat kursu, ul. Krupówki l. 55 (firma L. Faden).